



LAUSUNTO
7.10.2025

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Asia: HE 125/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 ja 52 f §:n ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain muuttamisesta sekä tuloverolain 33 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

1 Osakevaihdoissa hankittujen osakkeiden arvostaminen nettovarallisuuslaskennassa

Esityksen tavoitteena on pyrkiä estämään osinkoverotuksen minimoiminen epätarkoituksenmukaisten osakevaihtojärjestelyjen avulla. Käytännössä kyse on tilanteesta, jossa aiempi välitön omistus osakeyhtiössä muutetaan osakevaihdoilla välilliseksi luomalla holdingyhtiö rakenne yhden henkilön tai lähipiirin kesken yksinomaan (tai pääasiassa) nettovarallisuuden ja siten ns. huojennetun osingon määrän kasvattamiseksi.

Keskuskauppakamari katsoo, että esitysluonnoksen tavoite poistaa osakevaihtoon liittyvä veroetu (=hankittavien osakkeiden arvostaminen käypään arvoon) kyseisissä tilanteissa on perusteltu nykyisen osinkoverojärjestelmän perusrakenteen (=nettovarallisuussidonnaisuus) johdonmukaisuuden ja hyväksyttävyyden näkökulmasta. Nettovarallisuuslaskennassa varat arvostetaan pääsääntöisesti niiden tuloverotuksessa poistamattomaan hankintamenoon eikä käypään arvoon.

Esityksessä ehdotetaan, että varojen arvostamisesta verotuksessa annettua lakia muutettaisiin siten, että osakevaihdoissa omistusta vaihtavat osakkeet arvostettaisiin hankkivan yhtiön nettovarallisuutta laskettaessa osakevaihtoa edeltävään matemaattiseen arvoon.

Keskuskauppakamari pitää ehdotusta osakkeiden arvostamisesta niiden matemaattiseen arvoon perusteltuna, koska tällöin osakevaihdon kohteena olevan yhtiön nettovarallisuus tulee huomioitua hankkivan yhtiön nettovarallisuutena samaan arvoon kuin, jos osakevaihtoa ei olisi toteutettu. Tällöin osakevaihdoilla ei saavuteta käypään arvoon arvostamisesta saatavaa etua mutta siitä ei myöskään aiheutuisi haittaa verrattuna tilanteeseen, jossa osakevaihtoa ei toteutettaisi ollenkaan.

KESKUS-
KAUPPAKAMARI



Holdingyhtiörakenteelle on useita verotuksesta riippumattomia syitä, eikä verolainsäädännöllä tule estää liiketaloudellisesti perusteltujen omistusrakenteiden muodostamista osakevaihdoilla.

Esityksen mukaan ehdotettu muutos rajattaisiin koskemaan vain etuyhteydessä olevien osapuolten välisiä osakevaihtoja. Osakevaihdon osapuolilla tarkoitettaisiin hankkivaa yhtiötä sekä osakkeita luovuttaneita osakkeenomistajia. Etuyhteyden olemassa oloa tarkasteltaisiin sekä välittömästi osakevaihtoa ennen että sen jälkeen. Tarkoituksena on, että ehdotettu muutos soveltuisi mahdollisimman tarkkarajaisesti vain tavoitteeseensa eikä vaikeuttaisi tarpeettomasti liiketaloudellisiin perustein tehtäviä osakevaihtoja.

Keskuskauppakamari pitää ehdotettua etuyhteyden määritelmää tarkoituksenmukaisena.

Esityksessä ehdotetaan, että arvostamisperusteen muutosta sovellettaisiin 1.1.2017 tai sen jälkeen toteutettuihin osakevaihtoihin. Perustelujen mukaan tätä vanhempien osakevaihtojärjestelyjen osalta matemaattisen arvon selvittämiseen voisi liittyä suurempaa hallinnollista taakkaa mm. Verohallinnon tietojärjestelmien vuoksi. Toisaalta perustelujen mukaan osinkoverotuksen minimointiin tähtäävien järjestelyjen määrä kasvoi huomattavasti korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO 2017:78 jälkeen. Esityksessä on katsottu, ettei ehdotus merkitse taannehtivaa lainsäädäntöä, koska se kohdistuu ainoastaan lain voimaantulon jälkeen toteutettavaan osingonjakoon. Lisäksi esityksessä katsotaan, ettei osakevaihdoista aiheutuneen ”tahattoman verohyödyn” poistaminen tulevaisuudessa nostettavien osinkojen osalta voida katsoa loukkaavan verovelvollisen perusteltuja odotuksia

Keskuskauppakamari pitää ehdotetun muutoksen takautuvia vaikutuksia poikkeuksellisen pitkinä, kun kyse on pisimmillään lähes vuosikymmen sitten toteutetuista järjestelyistä. Keskuskauppakamari katsoo, että olisi perustellumpaa sitoa soveltamisaika yleiseen kolmen vuoden verotuksen oikaisun määräaikaan lain voimaantulosta laskettuna, jolloin muutosta sovellettaisiin osakevaihtoihin, jotka on toteutettu 1.1.2023 tai sen jälkeen.

2 Osakevaihdoilla hankittujen osakkeiden hankintameno elinkeino-verotuksessa

Esityksen ensisijaisena tavoitteena on hallituksen puoliväliriihen kirjauksen mukaisesti estää osinkoverotuksen epätarkoituksenmukainen minimoiminen osakevaihtojärjestelyjen avulla. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ei olisi välttämätöntä muuttaa osakevaihdoilla hankittujen osakkeiden hankintamenon



määräytymistä tuloverotuksessa esityksessä ehdotetulla tavalla. Hankintamenon keinotekoiseksi katsottavaan kasvattamiseen luovutusvoittoverotuksen minimoimiseksi osakevaihdon avulla voidaan puuttua, ja on puututtu, veron kiertämistä koskevilla säännöksillä (KHO 2021:65). Tältä osin tilanne siis poikkeaa olennaisesti osinkoverotuksesta.

Ehdotuksen mukaan osakevaihdossa osakkeita hankkivan osakeyhtiön verotuksessa osakkeiden hankintamenona pidettäisiin osakevaihtoa edeltävää matemaattista arvoa. Osakkeiden arvostamisperuste olisi siis sama sekä nettovarallisuuslaskennassa että elinkeinoverotuksessa, kuten asia on nykyisinkin.

Keskuskauppakamari pitää ehdotettua muutosta verojärjestelmän johdonmukaisuuden näkökulmasta perusteltuna, vaikkakaan ei välttämättömänä, koska keinotekoihin osakevaihtojärjestelyihin voidaan luovutusvoittoverotuksessa puuttua veronkiertosäännösin toisin kuin osinkoverotuksessa. Keskuskauppakamari pitää perusteltuna, ettei muutosta tältä osin sovelleta takautuvasti ennen lain voimaan tuloa toteutettuihin osakevaihtojärjestelyihin.

3 Osakevaihdossa hyväksyttävä rahavastike

Keskuskauppakamari kannattaa esitystä osakevaihdon rahavastikkeen määrän nostamisesta nykyisestä 10 %:sta 50 %:iin ja laskentaperusteen muuttamista siten, että huomioon otetaan osakepääoman lisäksi myös muuhun omaan pääomaan tehdyt sijoitukset. Molemmat muutokset joustavoittavat rahavastikkeen käyttömahdollisuuksia osana osakevaihtojärjestelyjä.

Perusteita olisi kuitenkin myös rajan poistamiselle kokonaan Ruotsin ja Tanskan mallien mukaisesti, koska rahavastiketta vastaavalta osin vaihtoa kohdellaan joka tapauksessa veronalaisena luovutuksena. Kuten esityksen perusteluissakin on todettu: koska rahavastike verotetaan välittömästi yritysjärjestelyn yhteydessä, rahavastikkeen käytön lisääntyminen aikaistaisi verotuksen ajankohtaa ja näin ollen aikaistaisi mahdollisten luovutusvoittoverojen kertymistä. Keskuskauppakamari katsookin, että rahavastiketta koskevan rajan poistamista kokonaisuudessaan tulisi jatkoselvittää puoliväriiässä sovitun yritysjärjestelysäännösten kokonaisarvion yhteydessä.



4 Osakevaihto ETA:n ulkopuolisiin valtioihin

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta osakevaihtosäännösten laajentamisesta koskemaan myös ETA-alueen ulkopuolisia valtioita eikä sillä ole huomautettavaa ehdotuksen yksityiskohdista.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Tomi Viitala
Johtava veroasiantuntija

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Alvar Aallon katu 5 C | 00101 HELSINKI | +358 9 4242 6200
kauppakamari.fi